

BÉKÉS, BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET KÍVÁN

Mozsgó Község Önkormányzat Képviselő-testülete:

Kovács Zsolt Vilmos polgármester

Módenszieder János alpolgármester

Megyeri Kázmérné, Tarlac Istvánné, Matus Attila

Dr. Szilas Tamás jegyző

és az újság szerkesztősége

ADVENT ELSŐ VASÁRNAPJA

Második alkalommal öltöztettük ünneplőbe Mozsgó karácsonyfáját és adventi koszorúját. December 2-án, Advent első vasárnapján közösen meggyújtottuk a gyertyát a koszorún.

Nagy örömmre szolgált és jó érzéssel töltött el, hogy ilyen sokan eljöttek, és együtt ünnepeltünk. Az egybeülteket, kicsiket és nagyokat finom forralt bor, meleg tea, mézeskalács és friss pogácsa várta. A fények, a hangulat és a zene méltó alapot adott egy kellemes estére, beszélgetésre és rég látott találkozásokra. Vasárnap december 9-én ismét együtt gyűjtjük meg a második gyertyát.

Jöjjenek és töltsünk együtt ismét egy kellemes estét!

Várjuk Önöket vasárnaponként 16.00 órakor!

Kovács Zsolt Vilmos polgármester

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

HIRDETMÉNY LICITELJÁRÁSRA

Mozsgó Önkormányzata tulajdonában lévő **Peugeot 307 kombi**, 1,4-es benzin-es személygépkocsit liciteljárás keretében értékesítjük.

A licit helye: Polgármesteri Hivatal
ideje: 2018. december 10. hétfő 10.00 óra.
kikiáltási ár: 50.000.- Ft.

KÖZMEGHALLGATÁS

Mozsgó Község Önkormányzat Képviselő-testülete
2018. december 13-án (csütörtökön) 17.00 órai kezdettel közmeghallgatást tart a Kazaliczky Antal Művelődési Házban.

Tisztelettel várjuk a község lakosságát!

Meghívó

Tisztelettel meghívom a közmunkaprogramban dolgozókat december 12-én (szerdán) 12.00 órai kezdettel tartandó évzáró összejövetelre, melyet a Kazaliczky Antal Művelődési Házban tartunk.

Kovács Zsolt Vilmos
polgármester

Ez a meghívás - külön értesítés nélkül – minden dolgozó számára érvényes.

ANYAKÖNYVI HÍREK

HALÁLOZÁS

Bálint Árpád (Becefa, 1937.04.24. an.: Felföldi Piroska) volt Mozsgó, Árpád u. 30. sz. alatti lakos meghalt 2018. november 13. napján.

Szercsik József (Mozsgó, 1949.01.20. an.: Papp Mária) volt Mozsgó, Árpád u. 39. sz. alatti lakos meghalt 2018. november 20. napján.

Nyugodjanak békében!

Búcsúzunk

Bálint Árpád
Gödöllön végzett
agrármérnökként.
A mozsgói termelő-
szövetkezetben dol-
gozott, annak meg-
alakulásától a 90-
es évekig, a tsz-ek
megszűnéséig. Me-
zőgazdászként ke-
rült a faluba, ha-
mar otthonának
érezte, itt telepedett

le párjával, Évával.

A 70-es évek elején a mozsgói tsz terjeszkedett, már Somogyapáti, Magyarlukafa és a környező települések is közös termelőszövetkezetet alkottak a meglévő falvakkal. Új feladatot látott el, ő lett a főállattenyésztő. Naponta 10 hektárnyi területet járt be. A Somogyapátiban működő tehenészeti telepen 600 állatot neveltek. Ödönvölgyben sertéseket hizlaltak, a csirkenevelő Csértón volt, de kacsát és pulykát is tartottak.

Nagyon szerette a munkáját, jó kollégák vették körül, összetartó, jó csapatot alkottak.

1992-ben, előnyugdíjba ment. Feleségével, aki szintén a tsz-ben dolgozott 1994-ben magángazdálkodók lettek. Élve a lehetőséggel, nagy állami támogatással megvásárolták a munkagépeket, és a földeket megigényelték hozzá. Éva intézte az adminisztratív teendőket, Árpád pedig koordinálta a munkát. 57 évvel ezelőtt házasodtak össze.

Bálint Árpád 81 évesen hunyt el. Utolsó útjára november 23-án kísérték Somogyapátiban.

P. É.

TISZTELETTEL ÉS SZERETETTEL KÖSZÖNTJÜK
AZON 70 ÉV FELETTI MOZSGÓI LAKOSOKAT, AKIK
DECEMBER HÓNAPBAN ÜNNEPLIK SZÜLETÉSNAP-
JUKAT!

Desimone Lenke Zsuzsanna Alsóhegy
Eisenberger Györgyné Kolozsvári u.
Hamrák Sándorné Alsóhegy
Horváth Józsefné Kolozsvári u.
Illés Józsefné Árpád u.
Maróczi Lászlóné Jedinkaszőlőhegy
Pap Imréné Petőfi u.
Pölcz István Tamásné Zrínyi u.
Tankovics Ferencné Batthyány u.
Tormási Ferenc Petőfi u.
Várdai Miklós Árpád u.
Varga Jánosné Petőfi u.

HÁZASSÁG

Várdai Tamás és (most már Várdainé) Hegedüs Melinda 10 évi együttélés és két gyönyörű gyermek megszületése után 2018. november 24. napján házasságot kötött Mozsgó községben.

MEGHÍVÓ

*„Béke szálljon minden házra,
Kis családra, nagy családra.
Karácsonyfa fenyőága,
Hintsél békét a világra!”*

Dél-Zselic Általános Iskola Mozsgói
Lengyeltóti János Általános Iskolája
sok szeretettel meghívja a
Karácsonyi műsorra

Ideje: 2018. 12. 20. csütörtök
16.00 óra

Helyszín: Kazaliczky Antal
Művelődési Ház

MISEREND

MOZSGÓ

12. 15. szombat 16.00 óra

**12. 26. Karácsonyi szentmise
szerda 11.00 óra**

SZULIMÁN

12.15. szombat 14.45 óra

12. 26. Karácsonyi szentmise
szerda 10.00 óra

SZIGETVÁR

12.09. és 12.16. vas. 10.30 és 18.00 óra

12.23. vasárnap 16.00 óra

12.24. hétfő 14.00 óra

12.25. 10.30 és 18.00 óra

12.26. szerda 18.00 óra

12.30. vasárnap 10.00 és 18.00 óra

12.31. hétfő 18.00 óra Év végi hálaadás

Sokan kérdezik tőlem, hogy mi is tulajdonképpen ez a **Biztos Kezdet Gyerekház**? Kik járhatnak ide? Hogyhogy itt nem kell semmiért sem fizetni?

Most ezekre a kérdésekre szeretném megadni a választ.

Pályázati pénzből épült a Gyerekház, az előző Gyerek-esély Programban. Jelenleg hazai finanszírozásban vagyunk, ez azt jelenti, hogy az állam fizet mindent. Az itt dolgozók bérét és járulékait, a fenntartási költségeket, a programokhoz az eszközöket és szakembereket. Mozsgó támogat minket tűzifával és a könyvelésben, papírmunkában segítenek. Ez úton is szeretném megköszönni az Önkormányzaton dolgozók és a Polgármester Úr pozitív hozzáállását és segítőkészségét, nyitottságát.

Hozzánk bárki jöhet, mindenkit szeretettel várunk!

A célcsoportunk a 0-3 éves gyermeket nevelő családok. Elsősorban az ő számukra szervezünk hasznos programokat. A gyerekházban szülőkkel együtt jönnek a gyerekek, együtt játszunk, beszélgetünk, töltjük el a délelőttöt, tízórait készítünk. Dél körül mindenki hazaindul, mert a picik is alszanak délután. Mi a dokumentációval, papírmunkával, takarítással és felkészüléssel, szervezési feladatokkal töltjük a délutánt.

A Biztos Kezdet azt jelenti, hogy biztos jövő. Sokszor hatalmas lemaradásokkal kerülnek gyermekek az óvodába, majd az iskolában már behozhatatlan hátrányokkal küzdenek. A gyerekházban a legkorábban megkezdődik a gyermekek fejlesztése és a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos ismereteinek bővítése. Ha valakinél fejlődés-

beli elmaradást észlelünk, rögtön célirányosan szakemberhez tudjuk irányítani, illetve mi is tudunk biztosítani fejlesztést számára, hiszen a legkorszerűbb eszközökkel és játékokkal vagyunk felszerelve a nyertes fejlesztési pályázataink révén. Ezen felül **közösséget építünk**, ahol mindenki egyenlő, bármilyen státuszban is éljen. Mindenki szülő, édesanya, hasonló gondokkal, nehézségekkel küzd, amit jó közösen kibeszélni és egymást tanácsokkal segíteni.

Közösségi rendezvényeinkre nagy hangsúlyt fektetünk, ahol elsősorban a **helyi gyerekeket** várjuk bármely korosztályból. A gyerekekkel együtt találjuk ki mindig a következő havi nagy programunkat, természetesen az aktuális ünnepeket szem előtt tartva.

Rengeteg **adományt** kapunk, amellyel segítjük a helyi családokat. Babaruhákat, bútorokat, gyerekruhákat, gyerekágyakat, babakocsit, játékokat juttatunk oda, ahol szükség van rá.

Együttműködünk más egyesületekkel és projektekkel, hogy minél több szolgáltatást tudjunk nyújtani és sokszínűbb programokat hozunk létre. Reagálunk a helyi igényekre, kérésekre, sajátosságokra.

Nagyon **büszkék vagyunk** az itt működő Gyerekházunkra! Az ország legszebb Gyerekháza! Számos szakmai rendezvényen vagyunk jelen, ahol mindig követendő példaként mutatnak be minket. Mozsgóiak, legyetek Ti is büszkék, hogy egy ilyen modell értékű program részesei lehettek és gyertek minél többen el hozzánk, mert értetek jöttünk létre!

Baka Dorisz gyerekház-vezető

Márton-napi ludasság

Több éve sikeresen pályázunk a német nemzetiség megismerését célzó felhívásra. Ebben az évben a Márton napot választottuk. Sok szülő, jó hangulatban fogyasztotta a gyerekekkel együtt a libazsíros kenyeret, hagymával és citromos teával. Aztán a lámpások fényénél sétáltunk egyet a faluban. A kezdeményezés jól sikerült, szülők, tanulók, tanárok együtt, egymásért tevékenykedtek. Jövőre folytatjuk.

Varázsóra

A varázsórán a fizika érdekességeit mutatta be egy fiatal, fizikus tanár bácsi a felsős tanulónak. A hang, a levegő és az elektromosság volt főszerepben. A gyerekek szikráztatták egymást; hangos kacagással fogadták az ének álló jobbnál jobb frizurákat. Ebben a megközelítésben senki nem volt unalmas tárgy a fizika.

Sportsiker

„2018.11.27. Asztaltenisz Diákolimpia csapatverseny 2. hely”. Gratulálunk!

Hajdú Szilvia tagintézmény-vezető

CSODÁK MÁRPEDIG VANNAK...

A találkozásra készülve emlékképek suhannak át az agyamban. Ibolya füvet nyír - csupa erő és hit, ahogy elmeséli, hogy Karcsival mi van a kórházban. Minden szava mögött kettejük összetartozását és a szeretetet érzem. Nem panaszkodik, mesél, megállapít, tervez. Hosszan nem tervezhet, de elég is Neki a holnap és minden egyes nap, amikor életben tudhatja a párját. Újra fűnyírás - nem járunk át egymáshoz, bár szomszédok vagyunk, de ilyenkor beszédbe elegyedünk - érdekel, hogy van Karcsi. Ibolya lelke repdes, Karcsi állapota stabil. Megint csak az erő és a szeretet süt át szavai mögül.

Hosszú-hosszú idő telik el, mikor meglátom Karcsit az udvaron. Széles, meleg mosollyal fogad. Tekintete tüzes ereje mögött eltörpül a kerekesszék ténye. Életszeretete határtalan, ahogy megosztja gyógyulása részleteit, miközben izgalmas találkozásokról mesél, arról, hogy mindez megváltoztatta az életét. Így az enyémet is. Eddig a kerekesszékben ülők felé sajnálatot, szánalmat éreztem és konstatáltam, hogy milyen

jó Nekem, hogy lábon járok. Karcsira azonban nem tudok így gondolni. Teljes ember, telve energiával, tervekkel, lendülettel. Igazi példakép.

- Ez nem betegség, állapot - mondja legutóbbi találkozásunkkor. Ezt az OORI (Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet) gyógytornászai, nővérei fogalmazták meg így, akiknek nagyon sokat köszönhetnek.

Beszélgetésünk alatt Karcsi meg nem áll - jön-megy, pördül, hátradől a székkal, majd vissza - mindezt olyan rutinosan, ahogy én a hajamat tűröm el a szememből. Nem bemutatót tart, egyszerűen önmagát adja. Jó érzés így beszélgetni - őszintén, jókedvűen. Vendégszeretetük nagyon jól esik. Amint belépek az új szigetvári lakásba - ahová Karcsi szabad közlekedési lehetősége miatt költöztek - közvetlenül fogadnak. Otthonos lak, csupa szín, melegség.

- Bátran álltam neki, Karcsinak rendeztem be, csupa vidám színnel. - mondja Ibolya. Körbevezetnek - minden szeglet az új életükhöz való praktikus részletekkel van kitalálva.

- Fontos, hogy Karcsi minél önállóbban tudjon itt élni, és ha hazajön Vivien, Neki is legyen egy kényelmes helye.

- Az OORI-ben megtanultam, hogyan legyek önálló, már majdnem mindent egyedül csinállok - meséli Karcsi. - Nagyon sokat köszönhetek az ott dolgozóknak. Minden apró részletre megtanítottak, ha kellett, lefotózták, hogy itthon is elő tudjam venni. Nem abból áll az életem, hogy ülök, vagy fekszek és bámulom a TV-t. Megtehetném azt is, de nem akarom. Szeretek élni. Minden napom be van osztva. Megvan, hogy mikor és mennyit edzek, mert most már a karom a lábam is..... Súlyozok, hogy bírjam tekerni a kerekeket. Naponta 10-13 km-t is megyek, nem zárom magamra az ajtót. Figyelek arra, hogy mikor mennyit eszek és iszok, mikor pihenek, milyen pózban, hogy a lehető legjobb kondiban legyek és ne legyenek felfekvéseim. Ezért légpárnán ülök a széken, de az ágyban oldalt vagy hason fekszem. Minden részlet számít. A székből az ágyba, vagy vissza egyedül megyek. Mivel hasizmom nincs - oda már nem fut le az ingerület - a karom erejével tudok felülni.

- Amikor csak tehetjük, megyünk - teszi hozzá Ibi. - Beülünk a kocsiba és indulás. Régebben is szerettünk menni, ez most sem változott.

Csodálom Karcsi tettekrekészségét, kirobbanó energiáját. - Ebben Ibolya támogatása is vastagon benne van. - jegyzem meg.

- Szerintem Nekem volt nehezebb - erősít meg Ibi. - Háromszor állt Velem szemben az orvos és javasolta,

hogy készüljek fel, búcsúzzak el Karcsitól. Ő erről mit sem tudott, mert nem volt magánál. Közben haragudtak rám a rokonok, ismerősök, hogy miért nem engedem be Őket az intenzívra. Ott feküdt Karcsi kiszolgáltatva, nem tudott kommunikálni, lógtak a csövek - csak egyet akartam: megőrizni a méltóságát. Bárkivel szembe mentem érte!

Karcsi 7 hónapot feküdt Szigetváron és 8 hónapot Budapesten. Oda 40 fokos lázzal érkezett és 4 hónapon át hason fektették.

- Ez volt a legnehezebb - folytatja Karcsi. - 4 hónapig hason ettem, ittam és ugyanazt láttam. Ott ismertem meg Mikit, aki része annak, hogy 180 fokot fordult az életem. Ő 26 éve él nyaktól lefelé lebénulva. Láttam, hogy miben vagyok, azt mondta elmegy, hoz Nekem lángost. Gondoltam, hogy jó nagyot mond. Amikor visszaért a lángossal megdöbbsentem és tudtam, ha Ő meg tudja csinálni, Én is meg fogom. Ő egy speciális kerekesszékekben ül, a fejével, az állával irányítja a széket. Önállóan jár bevásárolni, ügyet intézni. Nem a négy fal között él.

- Mikor elmúlt a seb, amiért hason kellett feküdnöm és kiülhettem, tornára mehettem, onnan már nagyon jó volt. Személyre szóló edzéstervet kaptam, egy speciális biciklin edzettem, ahová egyedül kellett betennem a lábam. Megcsináltam! Még fel is állítottak egy speciális szerkezettel. Azt mondták, ugyanúgy élhetek, mint előtte, csak 50 cm-rel lejjebb. - nevet. - Pedig mikor bekerültem, az egészségi állapotomat 11 %-ban jelölték a papírokon. Most annyit megyek, hogy elkopik a gumi a kerekeken. Alig pár apró dologban van szükségem segítségre. Cél, hogy teljesen önálló legyek és akkor újra megnősülök! - Itt mindhárman a hasunkat fogjuk a nevetéstől. - Ezt feltétlenül írd bele a cikkbe! - kéri nevetve Ibolya. A szeméből olyan szeretet árad közben Karcsi felé, amire nincsenek szavak. A felszabadultság örömét érzem, hogy itt vannak, együtt vannak és ez minden. Minden, ami az életben kellhet.

- Ibi minden nap jött a kórházba, ez is erőt adott - folytatja Karcsi. Ibi veszi át a szót: - Karcsi szereti a meglepetéseket, hát csináltam olyat, hogy azt mondtam fáradt vagyok, nem fogok menni, aztán megjelentem. Olyan jó volt látni az örömet az arcán!

- Mi adta, mi adja az erőt mindehhez? - teszem fel a kérdést.

- Nem tudom, csak a család számít, hogy vidáman éljünk. - feleli Karcsi. - Humor van, az kell. A nővérek is ezzel segítettek át. Pszichológus segítség az nincs.

- Használható semmiképp - folytatja Ibolya. - 2016. február 14.-én volt a baleset. A Pécsi Idegklinikára vittek, ahol az orvos azt mondta, ha megműti Kareszt abba hal bele, ha nem, akkor abba. Így jöttem haza. Reggel tudtam meg, hogy éjjel megműtötték és él.

- Azóta is csavarok vannak a csigolyáimban. - teszi hozzá Karcsi.

- Volt két oldali tüdőembólia is- jegyzi meg Ibi.

- Ha már kapok, rendesen kapjak! - kontráz rá Karcsi nagyot nevetve.

Dr. Mülner Gyula sokat segített, ezúton is köszönjük Neki. Így kerültünk az OORI-ba Budapestre. - emlékszik vissza Ibolya.

- Jaj, de nem akartam menni - folytatja Karcsi -, de életem legjobb döntése volt. Ezért tartok itt.

- A Magvető Kft. igazgatójának és munkatársainak - Karesz volt főnöke és kollégái - is nagyon hálásak vagyunk. Rengeteget segítettek. Volt, hogy Karesz jött haza a kórházból és egy meglepetésbulit szerveztem a fogadására, ahová a volt munkatársai eljöttek. - meséli mosolyogva Ibi. - Nem beszélve Tormási Tündéről és Gyuláról - nagyon sokat köszönhetünk Nekik, nélkülük sokkal nehezebb lett volna.

- Most már csak a jó dolgokat nézzük. - teszi hozzá Karcsi.

- Az igazsághoz az is Hozzá tartozik, - veszi át a szót Ibolya -, hogy az emberek többsége nincs tekintettel Karcsi állapotára. Ha megyünk valahová, Neki kell félreállni, mert jönnek szembe és nem engedik el. Beállnak a kerekesszékes parkolóba igazolvány nélkül.

- Az Árkádban a mozgólépcsőn is felmentem! - egészíti ki Karcsi kissé más szemszögből a történetet. --- Az autóba beszállni például egy sorstársam tanított meg. Az is előttem van, hogy a 16 éves sorstársam úszik, iskolába jár és kerekesszékekkel táncol! Sok apró dologra rá kellett jönni, hogy élhetőek legyenek a mindennapok. Most ha megkérdezik, hogy vagyok, azt felelem, hogy „Jól vagyok!”

- Örölsz, ha befut Hozzád valaki?

- Igen!

Kedves Olvasóim! Ha elkeserednek, vagy csupán fokozni szeretnék az örömet, keressék fel Nyulasi Karcsit!... és ne feledjék, ha épp azon bosszankodnak, hogy a karácsonyi ajándékok között valami nem kedvükre való, vagy odaégett a bejgli, nézzenek le a lábukra, lépjenek egyet-kettőt és adjanak hálát a Jóistennek azért, amijük van! Igazi értékekben gazdag karácsonyt kívánok Mindannyiunk számára!

Bóni Tünde

GONDOLATMORZSÁK...

„Ha nem érezel magadban szeretetet embertársaid iránt, akkor ülj csendesen, foglalkozzál magad dolgával, amivel akarsz, csak az emberekkel ne.”
Lev Tolsztoj

Elég frappáns Lev Tolsztoj eme idézete egy olyan világban, ahol a felgyorsult fejlődés amúgy is kerekbe töri, összegyűri az embereket.

Amikor az embert fájdalom éri, bánat vagy szomorúság, hajlamos olyankor úgy megbontani mások lelki egyensúlyát, hogy észre se veszi, milyen kárt okoz vele. Ilyenkor javasolt, magába merülni, míg a lélek egyensúlyát újra megtalálja. Erre nagyszerű példa az

Ízek, Imák, szerelmek című film. Fontos, hogy összeszedje magát, az én időből csak úgy tud az ember adni, ha maga is merít a forrásból, a szeretett forrásából, - hogy azután gyémántként tündököljön, adjon, segítsen, felemeljen másokat.

Légy gyémánt, azt mondják, ez az isteni fény itt a földön. A lélek őrzője is segít mindig tisztán és önállóan gondolkodni. A gyémánt támogatja a logi-

kus gondolatokat és arra kényszerít bennünket, hogy a helyes életutat keressük, és megtaláljuk. Ha ilyen lelkületet hordozunk, vagy igyekszünk ilyet öltetni magunkra, azzal felemeljük, egymás lelkét, biztatást öntünk személyébe, nem a sivár szomorú monoton hétköznapiakra néz az ember, hanem fénybe, az, égbe.

Figura Éva

Tamasics János: Karácsony

Karácsonyra örömszerzés végett, próbálok írni valami szépet. A sok ünnep közül Karácsony a legszebb ünnep. Ilyenkor öröm hatja át lelkünket. Szívet lelket átítat az öröm, áhítat a nagy boldogság miatt. Fenyőillat járja át a szobát...

Együtt a család, s várjuk a csodát!

Közösen díszítjük fel a Karácsonyfát... Már nem úgy van, mint a múltban régen... Új csillag van az Égen! Karácsony már nem Fenyőünnep! Újra Jézuska hozza kicsi gyermekeknek! Miért mondjuk ezt nekik? Minek? Azért, mert örömet szeretnénk szerezni mindenkinek. Nagyon szép lett a karácsonyfa... Sok szép játék, s értékes ajándék van alatta...

De legyen elég pontos: mert fontos ez az érzés! Ez az örömszerzés! Boltokban már Karácsony előtt egy hónappal karácsonyi díszeket kínálnak... Az nem lehet, hogy ezek az emberek még Karácsonyból is üzletet csinálnak!? Az idei Karácsony még a tavalyit is felül írja? Csak a pénztárcánk bírja! Semmi vész, ha elfogy a pénz. Hisz van... Hitel!

Még írni kell? Siker! Mert gyermekeinket nagyon, de nem agyon szeretni kell! Lényeg, hogy az emberek minél többet költsenek! Tehát legyünk bölcsebbek. Arra gondolni sem merek: ma már így vásárolják a szeretetet az emberek?

Lényeg hogy ragyogjanak a fények!

Házakon villanyfűzér, fényjáték... Ez ám az igazi „Emberi Színjáték”. Ez a szokás nem hivalkodás? Ennek mi az értelme? Biztos, hogy Jézus ezzel egyet értene?

Jézus mondta: a rosszat jóval kell legyőzni! Ez talán a kételkedőket is meggyőzi? Szeretetet adunk, szeretetet kapunk... Ingyen! Mi kell még ahhoz, hogy az ember higgyen?

A szeretet mindent pótol, szeretetet nem pótolja semmi. Ehhez az elbeszéléshez sok szóvirágot szedtem... No mégsem tudtam leírni szebben! Ez most csak így sikerült.

Jézus születésének ünnepe a Karácsony, ismét megérinti az emberek szívét. Legyen megint meghitt Karácsony esténk! Földön öröm, Békesség! Legyen mindenki áldott! Mindenkinek Boldog Karácsonyi Ünnepeket Kívánok!

ÁDVENT KEZDETÉN...

Az ablakon kinézve még látszik az éjszakai hó, már amennyi megmaradt, meg amennyire kilátni az ablakban lévő nagyra nőtt szobanövényektől. Megérkezett a tél! Sokáig váratott magára. Hosszúra nyúlt aszályos nyár, még novemberben is 20 fok feletti meleg, újravirágzó fák kényeztették az embert. Így nyúlfarknyi ősz jutott az idén, bár a meteorológusok szerint még jövő héten is lesz őszi idő.

Egyszóval közeleg a karácsony és benne vagyunk adventbe, így eleget teszek a felkérésnek, hogy a karácsonyi ünnepekorról írjak, bár az elmúlt években részletei már jelentek meg írásaimban. Nem tudom még mennyire sikerül rövidre szabni, lehet, hogy a történelmi sorozat rovására tudom csak megoldani, de egyszer már össze kell foglalni a nagyrészt elfelejtett tizenkilenc, huszadik századi karácsonyi hagyományt.

Az imént nem véletlen nem írtam, hogy advent időszakát éljük, mert nem éljük, csak benne vagyunk. Régen Szt. Mártontól kezdődött, manapság Szt. Katalintól. Az őszi kisleveg időszakát a Katalin napi bál zárja, utána böjti időszak kezdődik, amit manapság már szinte senki sem tart be. Bevallom én sem (nekem mentségemre szolgál, hogy protestáns lévén a vallásom csak a nagy-pénteki böjtöt írja elő). Katolikusoknál az egész advent böjti időszak, kivétel a disznóvágás. „Disznóölő Szt. András” okán a disznótör szabad. Még emlékeznek a nyársdugásra és a toros-tál küldésre, ami biztosította, ha szomszédban, rokonságban disznóvágás volt, akkor szomszédoknak, rokonoknak, barátoknak is volt disznótoros. Így ezért vasárnap minden asztalon volt disznótoros a böjti időszakban. Hétköznapiakon a böjtös életvitel azonban természetes volt, hagyományőrző vidékeken, és néhányaknál most is az. Öreg Molnár Jóska néprajzos, néplélek kutató barátom advent időszakában csak napi egy-két almát és egy pohár bort fogyasztott 88 éves koráig és jól érezte magát. Ő a disznótort is minden év január első hétvégéjére szervezte. Már majdnem 90, azért látszik rajta az öregedés. (Egyre jobban.)

A böjt, advent velejárója volt a várakozás. Várakozás a megváltó születésére, várakozás a fény születésére a legsötétebb napokon. Hogyan lehet várakozni? Imádsággal. Adventbe hajnali misére jártak – főleg az öregasszonyok. Sötétbe mentek a hóban, és mise végén kelt a nap.

András nappal megszűnt a nóta, a mulatság, a báli időszak is: András elásta a hegedűt.

Manapság panaszkodnak a vendéglátósok: nem mennek a bálók. Ja kérem, ha nincs böjt, nincs igazi farsang sem. Ha már pénteken is buli van (böjtös nap), akkor hogy van szombaton igazi bál? Attól lesz igazi a mulatság, ha megalapozza a várakozás. Egy adventi időszak után milyen jó egy karácsonyi vagy szilveszteri bál. Kicsit előre ugorva a farsangi báli időszak után a nagyböjt (húsvét előtti) megtartoztató időszaka után, amely időben a különművek egy kalákában sem dolgozhattak. Tilos volt az udvarlás a bál a táncház és akkor Húsvétkor a legény leönthette vödör vízzel az áhított lányt, akire rátapadt a hálóing. Hat hét megtartoztatás után milyen gyönyör és milyen boldogság a húsvéti bál vigassága. Böjt nélkül nincs igazi vigasság sem. Manapság nincs „böjt” így nincs értéke a „farsang”-nak sem. A bál értékét tömegtelen alkohollal, kábítószerrel, szabados szexualitással és verekedéssel próbálják emelni, pedig csak kéne néha egy kis böjt, egy kis várakozás.

Advent egyik jellegzetessége az adventi koszorú. Az adventi koszorú váza a régiségbe fűzvessző koszorú, közepén 4-4 szál vesszővel kereszt alakban összekötve így valósítja meg a már kőkorszakban ábrázolt kör-keresztet. A kör a mindenség, a kereszt metszéspontja a mindenség közepe.

A fűz – különösen a szomorúfűz – szent fának számított. Elég, ha temetőben körülnézve reformátusok sírkövein látjuk ábrázolva. A koszorúalapba fenyőgallyacskákat tűzünk. A fenyő tűlevelek a sugárzót, a napot, a teremtőt jelképezik. A koszorú kelléke a csipkebogyó, hisz az Úr égő csipkebokor képében jelenik meg Mózesnek. Koszorúnkhoz már csak a gyertyák hiányoznak. Lehetőleg

viaszgyertya, hisz Jézus bogárcái a méhek testükkel izadják ki a viaszt. (A közelmúlttól különböző színű gyertyákat használnak, különböző tulajdonságot tulajdonítva a színeknek, de ez nem régi hagyomány.)

A gyertyák helyzete és meggyújtásának sorrendje meghatározott. A koszorúnak jelképezni kell az elmúlt év napjárását és varázsolni, óhajtani, hogy ez a következő évben is így legyen. A négy gyertya kijelöli a négy égtájat, É, D, K, Ny és a napállás négy sarkalatos pontját, ezért a koszorú alkotta körkereszt négy „sarkán” foglal helyet, az alábbiak szerint. Keleten, jelképezve a tavaszi napéjegyenlőséget, Délen a nyári napforduló a nap legmagasabb állása okán, a harmadik Nyugatra az őszi napéjegyenlőséget, végül az Északi a téli napfordulót jelezve, ami már karácsonyhoz csak pár nap. A meggyújtás az imént felsorolt sorrendbe történik. Manapság egy oldalra teszik a négy gyertyát, vagy eggyel szembe a másik hármat. A napállás négy sarkalatos pontjával szembe, a többi megoldás, mivel rítusról van szó – ami varázslás is – az évszakok „összetolását” varázsolja. Ezek a megoldások dizájn, dekoráción kategória, de nem adventi koszorú. (Bocsánatot kérek azoktól, akik ezt választják, de a rítus nem divat és trendi kérdése, ha szimbólumát veszti a koszorú, csak ócska utánzat, bármilyen dizájnos.)

Luca napja a következő dátum: december 13. Két hagyomány is kötődik hozzá a Luca széke és a Luca búza. A Luca széket 13 fából faragják tizenhárom napig. Az elkészült székre a karácsonyi misén felállva a legény meglátja a boszorkányt. Hanem azután menekülnie kell, maga mögé mákot szórva (amit a boszorkánynak össze kell szedni), hogy elmenekülhessen. A tizenhárom napi készítés okán mondják: „Lassan készül, mint a Luca széke.” (Az én 42 évig készült kishajóm is így kapta a Luci nevét.)

A Luca búzának már mélyebb jelentése is van, a boszorkánylátástól eltérően, amit hiszek vagy nem. A Luca búza valódi csoda. Luca napján a háziasszony – senki más – veti cserépbe, körkörösén szórva a nap járásával megegyező irányba. A búza az élet, a kenyér az év leg-

sötétebb időszakában kizöldül. Egy csoda: amikor minden visszahúzódik a sötétben, a Luca búza zöldell. Reménységet ad a jövőre! (Karácsonykor is lesz még szerepe.)

Közelgünk karácsonyhoz, már jó párszor meghűlt a hívek lába a rorate misén, készülnek karácsonyi asztalterítők, amit lányok, asszonyok hímeznek esténként, hogy majd azzal terítsenek karácsonykor és következő évben, összekötve abból vessék a gabonát.

Karácsony estére fát díszítettek. Másfél-két évszázaddal ezelőtt még fűzet, azóta osztrák hatásra fenyőt. Az egész fenyő állítása fél-egy évszázadra tekint vissza. A régi ember nem ünnepelt egy haldokló fa mellett. Egy fenyőgallyat kötött a mestergerendára, az alatt meg amúgy is ott volt az asztal – a családi oltár. A fenyőgallyra aranydiót, piros almát, esetleg szalma csillagot vagy angyaloktett. Hogy készült az asztal? Az asztal alá pár szál (vagy több) szalmát hintettek. Megágyaztak Jézusnak. Az asztalt leterítették a hímzett karácsonyi abrosszal. Az asztal közepére került a cserép Luca búza, közepébe egy viaszgyertya kék szalaggal (Mária színe) átkötve. Az asztalra tálba az év során termelt magokból, gyümölcsökből, minta. Az asztalra került még három alma, méz, fokhagyma.

Az esti miséről vagy Istentiszteletről hazatért háziak körülállták az asztalt és a gazda áldást mondott: „Begyűtt Jézus a házamba, Háza közepén megállt.”

Vegyük észre a ház-haza, s ha szívünkbe van, a szívünkbe születik Jézus. Az asztalon meggyújtott gyertya: Jézus a világ világossága, aki a legsötétebb napokban születik, hogy saját testét feláldozva világosságot hozzon. Még egyszer mikor? A legsötétebb időszakban. Hol? Ahol az emberileg legsötétebb társadalom van. Az ingyen kegyelem nem ott működik, ahol megérdemlik, hanem ott, ahol legnagyobb szükség van rá. Hívhatjuk ezt Jézusi szeretetvallásnak is.

Akik a fentieket magukévá tették, legalább karácsonykor így is tettek. A haragosak elmentek egymáshoz (főleg ha rokonok voltak), ha tudták a másik nótáját azzal köszöntek be. Nem kellett magyarázat, mentegetőzés, múlt felhánytorgatása, köszöntötték egymást, koccintottak és szent volt a béke. Kár, hogy manapság ezt a szokást sem ismerik (pedig húsvét napjára is érvényes volt) az emberek. Szülők gyerekekkel, testvérek egymással, szomszédok vannak haragba, már talán nem is tudják miért. Milyen egyszerű lenne Karácsony vagy Húsvét napján Jézus nevében kibékülni. Ezzel szembe mérgezzük a magunk lelkét: csak azért is.

Karácsonykor, ha hívják, ott van Jézus is. Hogy lehet meghívni? Imádsággal, akár egy saját kútfőből született mondattal.

Vegyük észre, hogy karácsonykor Jézus születésnapját ünnepeljük, és ő nem igényli, hogy egymást erőn felül – esetleg hitelből – ajándékozzuk, vagy egymásra licitálva díszítsük házunkat. Halljuk meg a kívánságot: legyünk egymással, legyünk vele és szeretetben töltsük Jézus születésnapját.

A szokott terjedelem nem engedte, hogy a Lucázásról és a betlehemezésről írjak, jövőre pótolom egy írással. Szintén jövőre marad karácsony szavunk eredetének vizsgálódása is.

Győri Sándor

Tudom a fenti sorok nem a csillagszórós, LED-lámpás, kölcsönre vett ajándékos, édességes karácsonyról szólnak, de vegyük észre, Jézus nem oda talál könnyen, ahol rengeteg lámpa ég. Az én hitem szerint talán hamarabb talál oda, ahol egy sokgyermekes család üli körül az asztalt, ajándékoknak az amúgy is szükséges téli cipőt vagy sálát ajándékozzák egymásnak. Vagy egy magányos öreg asztalához, ágyához talál oda, mert az ingyen kegyelmet oda viszi, ahol szükség van rá.

Az imádság után az egyik almát annyi fele vágják, ahányan körül ülnek az asztalt. Varázsolva, hogy jövő karácsonykor is együtt legyenek. A második almát a jószág itatóvályújába teszik, hogy egészségesek legyenek. A harmadik alma a mosdóvízbe kerül és róla mosdanak a lányok, hogy szépek legyenek. Nem volt olyan lusta lány, aki karácsonykor ne kelt volna fel korán az almával varázssolt vízbe megmosakodni. Az egészség megőrzéséért ették mézzel a fokhagymát és diót. Karácsony napján nem hiányozhatott az asztról a halétel. Pár évszázada még hal nagyhatalom voltunk, de a hagyományban nagyobb szerepe van annak, hogy Jézus a halak világhónapjában született.

Mozsgó karácsonyfáját Szabados Zoltán ajánlotta fel.

A KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Karácsonykor Jézus születését ünnepeljük és ez az ünnep inkább belső tartalmakat kellene mozgósítson, de társadalmunk, kultúránk szerves része lett az ajándékozás. Amikor a gyermekeink születtek, elgondolkoztunk azon, hogy mivel adunk többet - ha nem ajándékozunk karácsonykor és ezzel az ünnep belső átélését erősítjük, vagy ha ajándékozunk, mert akkor nem lógnak ki az Őket körülvevő közösségből. Választásunk az ajándékozással esett, de mellette a belső megélésre is figyelmet fordítunk. Nem is tudnánk nem ajándékozni - kár lett volna ideológiai alapon dönteni - mert annyira sok szép emlék kerül elő karácsony táján a gyerekkoromból. Emlékszem arra a bizsergető izgalomra, ami már az adventi időszakot is meghatározta és a családi találkozások mellett az ajándékvárás és adás gyermekien önző szempontjából fakadt. Imádtam a meglepetéseket adni és kapni is. Arra már nem emlékszem, hogy kisiskolásként milyen ajándékokat készítettem, de arra igen, hogy mindig valamit kitaláltam, amit saját kezűleg megalkothattam. Erősen élnek bennem konkrét élmények a kapott ajándékokkal kapcsolatban. Ennek oka, hogy szegényesen éltünk, de édesanyám mindig nagyon készült a karácsonyra és igazi pompát, csodát varázsolt elénk. Egyedül nevelt a bátyámmal együtt - később elmesélte, hogy már karácsony után gyűjteni kezdett a következő esztendőre. Tudom, hogy sok dologról lemondott, csak nekünk meglegyen minden ami fontos, és ettől talán még értékesebb volt ez a hétköznapi nagyon eltérő ünnep.

A legemlékezetesebb ajándék egy Nike sportcipő volt. Ez attól volt különleges, hogy addig nem kaphattam márkás cipőt, nem engedhettük meg magunknak. Az osztálytársaim közül sokan Adidas és Tisza cipőben jártak, Nike cipője csak a nagyon jó módúaknak volt, ami kitüntetett helyett biztosított viselőjének a „menősegi” listán. Álmomban sem gondoltam volna, hogy a márkátlan cipősök táborából ekkora ugrást tehetek egyetlen pillanat alatt. Ez nagyon viccesen hangzik, de családi hátterem és anyagi helyzetünk miatt elég minimális volt az önbizalmam a kamaszkor küszöbén. Ezt a cipőt a barátnőmnek hozta az édesapja a külföldi munkája során, de nem lett jó a méret, így édesanyám meglehetősen jó áron juthatott hozzá. Egy gyönyörű hófehér cipő volt piros pipával az oldalon és rám várt a karácsonyfa alatt!

Majd kiugrottam a bőrből! Hát még mikor felpróbáltam - mintha puha párnákon járnék! Évekig hordtam. Mikor megkopott, befestettem cipőbőr festékkel

- újra és újra. Amikor a lábamra húztam, mintha varázsütésre felhúzták volna az önbizalmam skáláját is. Persze a gyerekközösség igyekezett ezt lelohasztani - a társaim nem hitték el, hogy az én lábamon lehet ilyen cipő, azt gondolták hamisítvány. Százszor le kellett vennem, hogy megmutassam a benne lévő bilétát, amin rajta volt a valódi márkajelzés. Micsoda elégtétel volt ez minden átélt csúfolódásért, sértettségért! A szívem facsarodik most is bele, hogy mit jelentett nekem akkor ez a cipő, mi mindent helyettesített, amit az élet nem adhatott. Persze nem pótolhatta, de erre már érettebb fejjel jöttem rá és arra is, hogy nem a márka számít abban, hogy milyen ember vagyok.

A gyerekeinket is ebben a szellemben neveljük - praktikus, hordható ruhadarabjaik vannak észszerű áron. Öröklünk és tovább örökítünk ruhákat, cipőket, ahogy az élet hozza és igyekszünk minimalizálni a vásárlással töltött időt, hogy jusson sokkal értékesebb dolgokra. Ám a karácsonyra mindig nagyon készülök. Már hetekkel előtte puhatólózom, ki mire vágyik és igyekszem megtalálni azt, ami tényleg örömet okoz. Nem vagyok híve a sok ajándéknak. Mindenki kap egy nagyobb dolgot és pár kedves apróságot, olyat, amit hétköznapi nem kaphat. A karácsonyfa alatt lévő csomagokból még felbontás előtt ki kell találni kié és mi van benne. Hatalmas móka ez minden évben! Persze az is nyomban kiderül, hogy betalált-e az ajándék. Már most izgulok, hogy idén (is) sikerüljön.

Bóni Tünde

A mozsgói római katolikus templom felújítása

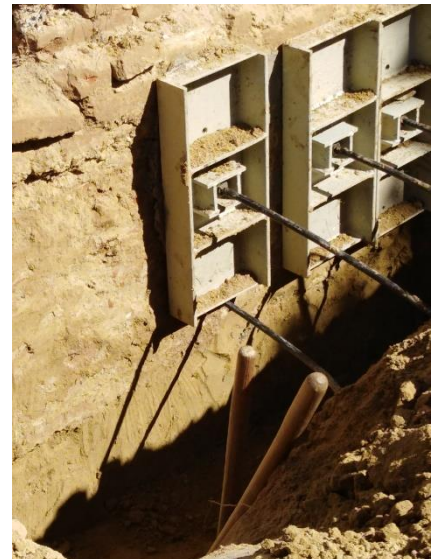

Templomunk felújításához május 31-én kezdett hozzá a kivitelező. Első lépésben a régi, rossz vakolatot verték le, és kaparták ki a fugákat. Érdekes volt látni a csupasz falakat, melyek meséltek arról, hogy a templom 1746-os megépítése óta, milyen változásokon ment keresztül. Gondolok itt elsősorban a befalazott ajtókra, és ablakokra.

Ezek után láttak hozzá a legfontosabb feladathoz, az épület statikai megerősítéséhez. A szentély, a hajó valamint a torony is össze lett húzva vonóvasakkal szélteben és hosszában egyaránt. Ez biztosítja azt, hogy a templom falai ne tudjanak semmilyen irányban elmozdulni. A következő munkafázis a lábazat elfagyott tégláinak cseréje volt, valamint a lábazat és az oldalfalak vakolása, szellőző vakolattal.

Köszönöm azoknak, akik segítenek nekem ebben a munkában azzal, hogy imádkoznak a templomért, a munkásokért és értem. Ez adja azt a biztos hátteret, amivel előre lehet tekinteni, és a kitűzött célért küzdeni. Mert nagy igazság, amit a zsolttáros tanít, s én gyenge ember újra és újra megélek:

„Hasztalan fárad az építő, ha az Úr nem építi a házat. Hasztalan fárad az őr, ha az Úr nem őrzi a várost.” (Zsolt 127,1)

Köszönöm azok jószágát is, akik anyagi hozzájárulásukkal már támogatták templomunk megújulását, és továbbra is kérjük mindazok segítségét, akiknek ez a templom a hagyományon, és a múlt emléken túl, otthon, jel, és az éltető imádság háza.

Adományukat eljuttathatják hozzánk banki átutalással (Mozsgói Római Katolikus Plébánia OTP Bank 11731001-20145323), személyesen a szentmisék előtt vagy után, valamint átadhatják Bilanics Sándornénak (Mozsgó, Mátyás király u. 20.).

Király József plébános

A szerb megszállás mozsgói vonatkozásai

Az I. világháború befejezésének 100 éves évfordulója kapcsán számtalan megemlékezést, konferenciát tartanak szerte az országban. A mozsgói világháborús emlékmű is az évforduló kapcsán újulhatott meg. Pécsen november hónapban Történetek Baranyából különös tekintettel a szerb megszállás időszakára címmel tartotta meg konferenciáját a Csorba Győző Könyvtár és Pécs Története Alapítvány. Az előadások során képet kaphattunk a szerb megszállás időszakáról. Erről az időszakról gyűjtöttem össze Mozsgó községgel kapcsolatos feljegyzéseket, visszaemlékezéseket.

Internált szerb katonák melegednek a tűznél, 1910-es évek vége

1918. november 13-án kötötte meg Linder Béla, a Károlyi-kormány tárca nélküli minisztere és Franchet d'Esperey balkáni antant-főparancsnok két megbízottja, Henrys tábornok és Misic vajda a 18 pontból álló belgrádi katonai konvenciót, mely meghúzta a demarkációs vonalat. A baranyai területek szerb megszállását a Baja-Pécs-Barcs vonalig húzták meg. Ezeket a területeket már másnap megszállták.

Térkép: Dél Baranyai Térség 1918-1922. <http://www.historia.hu/userfiles/files/2010-0910/Hornyak.pdf>¹.

Annak ellenére, hogy Szigetvár a demarkációs vonalon túl helyezkedett el, Szigetvárt is megszállták november 19-én. A Szigetvárt megszálló szerb katonaság parancsnoka kijelentette Somogy vármegye alispánjának, hogy a demarkációs vonalat: Baja–Bátaszék–

Szentlászló–Pécsvárad–Bakócsa–Kadarkút–Lábod–Taran–Berzencze–Gála képezik, amely vonalat jogában áll a szerb csapatoknak megszállni.² A szigetvári újság így számol be az eseményről: „Nov. 18-án hétfőn az éjjeli órákban 216 főnyi legénységből és 4 tisztből álló szerb katonaság érkezett Szigetvárra. A város gondoskodik az ellátásról, amelyet a katonaság készpénzzel fizet. Őrséget állítottak az állomáson. A katonai fegyvereket be kell szolgáltatni. A városból élelmiszert továbbí parancsig kivinni nem szabad. Katonaruhában járni nem szabad...”³

Az Almáskeresztúrnál eredő és Mozsgó község déli részét határoló Porovicza-patak történelmi szerepehez jut: 5 km-es vonalán Magyarország és az újonnan szervezett Szerb-Horvát-Szlovén királyság zselici határfolyója lesz. A Somogy vármegyéhez tartozó szigetvári járás kettéválasztása nagy változást hoz, az immár határközséggé vált Mozsgó életében. A kaposvári-szigetvári vasútvonalat a határ kettévágta. A vonal Kaposvárról Szentlászlóig, Szigetvártól Mozsgóig közlekedett. A postai szolgálat és a kereskedelem akadozott. A boltok kiürültek, a lakosság nélkülözött.

Súlyos gondot okozott a szerb katonaság eltartása Mozsgón is, melyre bizonyítékul szolgál a mozsgói képviselő-testület 1919. évi január 26-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve: A szigetvári főszolgabíró 309/1919. sz. rendelete a szerb csapatok eltartására Mozsgótól 300 000 koronát kér. A közgyűlés megállapítja, hogy pénztár teljesen üres, a kiszabott összeg rendelkezésére bocsátását csak kölcsön útján teljesítheti. Az ügy sürgőssége kitűnik abból, hogy február 23-án a kölcsön fölvételét már jelentik a főbíróknak.⁴

1919. május 12-én ugyanis a világháborút lezáró béketárgyaláson a Tizek Tanácsa jóváhagyta a Duna-Dráva-Mura határvonalat Magyarország határvonalának. Ennek értelmében Somogy megye területén jelentős határmódosítás nem történt. A határrendezés körüli jugoszláv politikai manőverek vezettek el Pécsen a „baranyai szerb-magyar köztársaság” kikiáltásához 1921-ben. Ez az autonómiakísérlet azonban már nem akadályozhatta meg, hogy 1921 augusztusában Baranya megye és a megszállt somogyi járások ismét magyar fennhatóság alá kerüljenek. Az 1918 novemberére és 1921 augusztusa között eltelt három év alatt a vidéki területek a megszállás mindennapjait élték és keveset érzékeltek a szerbek és magyarok közötti időszakos megegyezésekből. Ennek ellenére a községekben élők számára ez a három év a bizonytalanság korszaka volt.

¹ Hornyák Árpád: Pécs szerb megszállása. In: Történetek Baranyából különös tekintettel a szerb megszállás időszakára. Pécs, 2018. november 15.

² dr. Phd. Suba János: délvidék megszállása és a déli demarkációs vonal kialakulása

³ Lengyeltóti János: Dél-Zselic mint országhatár 1918 őszén és 1919 tavaszán. In: Zselici dolgozatok IV. Dr. Vargha Károly (szerk.) p. 63.

⁴ Lengyeltóti János i. m.

Somogy megye déli részének szerb megszállásáról a korabeli közigazgatási iratok alapján kialakult kép nem utal arra, hogy a megszállás különösebben durva formát öltött volna.⁵

A határ két oldalára került családok elszakadtak egymástól. Mivel nem tudhatták, hogy végleges lesz-e a változás, ezért igyekeztek a családokat újra együtt élni. Erről beszélt Gulyás Józsefné Panka Magdolna mozsgói lakos Péteri Ferenc pedagógus, krónikáiról által készített hangfelvételen az 1980-as években. Ebből idézünk:

A mesélő Gulyás Józsefné

- Szeretném, ha rátérnék azokra az élményekre, amik a szerbekkel voltak kapcsolatban. – mondta Péteri Ferenc.

- Hát ugye a szerbekkel úgy voltunk kapcsolatban, hogy 1920-ban anyám már vett egy zsuppós kis pin-cét itten lent (*Mozsgó, Alsószőlőhegy*) és cserép alá tette, hogy tudjunk mi is ide átjönni lakni (a *nagyszülőkhöz*). A nagyapámnak is ott volt szőleje. Csak hát nagyon nehéz volt, mert abba az időbe. Magyarok se engedheték meg ugye, hogy átpakoljunk meg a szerbekhez is sokat kellett neki járni (*anyámnak*) Apátiba, mindenhová, mire megengedték végre, hogy így reggel hat órára legyünk itt, aztán majd átpakolnak. Úgy, hogy az őrköt,

aki itt volt magyar parancsnok, elrendülte Keresztúrra (Almáskeresztúr), hogy itt se legyen senki a hídnál. (*Mozsgó, Szentmiklósi-híd a mostani faüzemnél*)

- Ezek magyarok voltak?

- Ezek magyarok voltak, túlfent meg szerbek voltak.

Úgy loptak be minket átú, hogy elrendelte innen az őrköt, minekünk meg volt mondván, hogy 6 órára itt legyünk. Így átpakoltak bennünket. A szerbek, ott meg átvettek bennünket. Megnéztek mindenféle kis holminkat, ott már vártak bennünket. Alsóhegyről gyűttek fogatok, teheneik, összesen 3 szekér, arra pakolták át, és vittek ki a szőlőbe a holminkat.

- Tehát ennél az átköltözésnél a szerbeknek a részéről nem tapasztaltak semmi rosszat?

- Nem, semmi rosszat, azok megengedték. Apátiban volt a szerb parancsnokság, azok anyámnak megengedték azt, hogy átmehezzünk.

- És a szerbekkel ki tárgyalt?

- Édesanyám.

- Milyen nyelven?

- Magyarul.

- Tudtak a szerbek?

- Tudtak, nagyon sok szerb tudott magyarul...

- És kinek a kocsijával, fogatjával történt ez a hurcukodás?

- Jaj, igazgató úr, mink avval voltunk a nagy bajba, mert ottan az Alsóhegyen - mert mind olyan szegény nép volt, hogy egy-egy tehene volt, ezek fogtak össze. Hogy vot egy szekerek. Nahát, mikor Apátiból anyám megjött már délután 4 óra felé, akkor járta ezeket a szekereseket... Na, akkor elmentünk a Laci urasághoz (*Biedermann László*) mozsgói vot. Hogy hát adjanak fogatot, hogy reggel már 6-kor le tudjuk a szentegyedi magtárból a kis holminkat ide hozni. De a Laci uraság azt mondta, ő azt nem adhat ide mást, mer már késő volt, mire ideértünk, hanem menjünk le a felügyelőhöz, az rendezi a fogatokat. Ementünk a felügyelőhöz, ott meg mondják, hogy a tizenegyes vonattal jön a felügyelő haza. Nahát, mink addig ott vártunk. Mikor az minket meglátott ott a kapuban, az úgy ordított, kiabált, majdnem nekünk gyűtt, hogy agyonpofoz bennünket a hintóról. Mit keresünk ott, hogy éjjel is ütet hajszójuk. nem is engedte elmondani, hogy mi fogatot akarunk kérni, aki ugye reggel már hoz bennünket. És akkor az a Pécsi Gyula bácsi, aki ott fent lakik arra, - a fordított sárga háza volt az övé, most nem tudom, kié az a ház - és az itatta a lovakat, és az hagatta 11 órakor a nagy ordítást meg kiabálást, és eljött arra, hogy asszonyom, de nem ismert az minket. Magukra kiabált ez az ember? De ennyire édesanyám nagyon sírt, és mondta hogy miránk. És minek? – mondta. Hogy kértünk fogatot, hogy lepakolna bennünket. A szerbek megengedték, meg a magyar parancsnokság is, így megcsinálta, hogy elküdi az őrköt onnan, hogy tudjunk átpakolni, és itt kellene hat

⁵ Csóti Csaba: A Dél-Somogyi területek szerb megszállása 1918-21 között. In: Somogy megye múltjából – Levéltári évkönyv 29. Kaposvár, 1998.

óraára lenni, de nem adott a felügyelő, szóba sem állt. Hogy ád fogatot, nahát csak mennyünk mink Szentegyedre, reggel már négy órakor ott lesz már 3 fogattal. És az éjjel járta be a falut, összeszedte a fogatosokat - a Tinusz Péter bácsit, a Kovács Jóska bácsit a Kovács Gyurinak az apját, meg őt (*magát*) 3 fogattal - már ott voltak 4 órakor. Fölpakultak bennünket, és hoztak ide a hídhöz.

- Tehát ez végeredményben 1920?
- Ez 1920-ban volt.
- És ott meddig laktak az Alsóhegyen maguk?
- 1920-tól 1934-ig. 1934. december 8-án jöttünk ide Mozsgóra le, ebbe a faluba. De akkor már ugye a szerbek 21-ben elmentek innen.

Puskásné Horváth Éva könyvtáros

Panka család – bal szélén Panka Jánosné, Gulyásné Panka Magdolna (az elbeszélő), a nagymama Panka Jánosné és Panka Janika. A fotó a háborúban lévő családfő, ifj. Panka János részére készült 1915 környékén

Olvasói hozzászólás

Örömmel olvastam a Mozsgói újságban megjelent Szentegáti Mária Kápolna újrászentelését.

Ott voltam és láttam a felújított szinte páratlanul szép csodát. Nagyon tetszett az eredeti forma megőrzése. Nagyon figyelemre méltóak a díszítések is. A freskók szintén megőrizték eredetiségüket és gyönyörű pasztell-színekbe gyönyörködtetnek. Mária, azaz Amália festett, teljes alakú oltárképe is remekmű.

Báró Biedermann Rudolf és családja itt nyugszanak a Mozsgói temetőbe nem messze Szentegáttól. A volt birodalmuktól. Ők is örömmel konstatálnák és tetszene nekik a felújított kápolna.

Nagyon szép és emlékezetes ünnep volt. Kórusok dala szólt, orgona kíséretében.

Végül annyit szeretnék még megjegyezni egyelőre fájó szívvel ugyan, hogy a mi kis kápolnánk mikor lesz rendbe, de így romos állapotban a szívem kis darabja, és talán a világ egyik legszebb kápolnája a Mozsgói.

Mindenkinek kívánok áldott, békés boldog karácsonyt!

2018. december 2.

Kováts Kinga

IMPRESSZUM • MOZSGÓ – Mozsgó Község Önkormányzatának információs lapja

A lap alapítója Mozsgó Község Önkormányzata. Mozsgó, Batthyány u. 15. • Felelős kiadó: Kovács Zsolt Vilmos polgármester;
Kiadó és Szerkesztőség: Községi Könyvtár, Mozsgó, Batthyány u. 13. • Felelős szerkesztő: Puskásné Horváth Éva
Szerkesztő: Bege Amália, Kántor Éva • Kiadványterv: Győri Zsuzsi • Telefon: +36 (73) 344-060; +36 (20) 329-0590
ISSN 2062-3577 (nyomtatott) ISSN 2062-7254 (online)